

ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN
KHOA ĐIỆN TỬ - VIỄN THÔNG
KHÓA NĂM HỌC 2023 – 2024

-----o0o-----

Đồ án môn học TH Phương pháp tính & MATLAB 2023

Đồ án 4: Thiết kế giao diện triển khai **4 phương pháp giải gần đúng phương trình vi phân (O-le, hiện ẩn hình thang, hiện ẩn trung điểm, R-K)**. Giao diện gồm các **Edit Field (Text)** để nhập phương trình vi phân $dy/dx = f(x,y)$, điều kiện đầu y_0 , giới hạn đầu cuối của mảng x , số đoạn con N , sai số (dùng cho pp hiện ẩn hình thang). Sử dụng **List Box** để lựa chọn 1 trong 4 phương pháp. **Sử dụng duy nhất 1 Button** để:

- ❖ Giải phương trình theo phương pháp đã chọn.
- ❖ Vẽ đồ thị gần đúng $y = f(x)$

Giảng viên : Th.s Thái Hồng Hải
Sinh viên thực hiện : Nguyễn Tiến Đại
MSSV : 21200274

Thành phố Hồ Chí Minh, năm 2023

1. Code thuật toán

a. Phương pháp Ô-le

* Code:

```
function [x,y] = Phuong_Phap_Ole(fxy, x0, xn, y0, N)
    h = (xn - x0)/N;
    x = x0:h:xn;
    y = zeros(1, length(x));
    y(1) = y0;
    for i = 1:N
        y(i+1) = y(i) + h * fxy(x(i), y(i));
    end
end
```

* Giải thích:

- Khai báo hàm với 5 thông số vào: fxy, x0, xn, y0 và N
- + fxy: Hàm $f(x,y)$ trong phương trình vi phân $y' = fxy$
- + x0 và xn: Giá trị đầu và cuối của mảng x
- + y0: Giá trị điều kiện ban đầu
- + N: Số đoạn con được chia
- Đầu ra có x, y
- Tính bước nhảy h dựa vào x0, xn, N: $h = \frac{x_n - x_0}{N}$
- Khởi tạo mảng x chứa các giá trị từ x0 đến xn bước nhảy h
- Khởi tạo mảng y với kích thước bằng độ dài mảng x và các phần tử ban đầu bằng 0
- Gán giá trị ban đầu y0 cho phần tử đầu tiên của mảng y
- Cho vòng lặp for từ 1:N. Trong mỗi vòng lặp, giá trị gần đúng tại vị trí i+1 được tính bằng công thức Ô-le: $y(i+1) = y(i) + h * fxy(x(i), y(i))$

b. Phương pháp hiện ẩn trung điểm

* Code:

```
function [x,y] = Hien_An_Trung_Diem(fxy, x0, xn, y0, N)
    h = (xn - x0)/N;
    x = x0:h:xn;
    y = zeros(1, length(x));
    y(1) = y0;
    for i = 1:N
        z(i + 1) = y(i) + (h/2) * fxy(x(i), y(i));
        y(i + 1) = y(i) + h * fxy(x(i) + (h/2), z(i + 1));
    end
end
```

end

* Giải thích:

- Các thông số vào và ra cũng như phương pháp O-le
- Cho vòng lặp for từ 1 đến N:
  - + Giá trị trung điểm $z(i+1)$ dùng để ước lượng của y tại giữa 2 điểm $x(i)$ và $x(i+1)$ và được tính dựa vào giá trị $y(i)$ và hàm $f_{xy}(x(i), y(i))$: $z(i+1) = y(i) + \frac{h}{2} f_{xy}(x(i), y(i))$
  - + Giá trị gần đúng của y tại $i+1$ bằng công thức hiện ẩn trung điểm:

$$y(i+1) = y(i) + h * f_{xy}(x(i) + \frac{h}{2}, z(i+1))$$

Giá trị mới của y dựa vào f_{xy} và giá trị trước đó $z(i+1)$ được đánh giá tại trung điểm $x(i) + \frac{h}{2}$ và $z(i+1)$

c. Phương pháp hiện ẩn hình thang

* Code:

```
function [x, y] = Hien_An_Hinh_Thang(fxy, x0, xn, y0, N, e)
h = (xn - x0)/N;
x = x0:h:xn;
y = zeros(1, length(x));
y(1) = y0;
for i = 1:N
    z(i+1) = y(i) + h * fxy(x(i), y(i));
    y(i+1) = y(i) + (h/2) * (fxy(x(i), y(i)) + fxy(x(i+1),
z(i+1)));
    if abs(y(i+1) - z(i+1)) <= e
        break
    end
end
end
```

* Giải thích:

- Các thông số vào và ra cũng như phương pháp O-le nhưng thêm thông số đầu vào là sai số e
- Cho vòng lặp for từ 1 đến N:
  - + Giá trị $z(i+1)$ là ước lượng của y tại điểm $x(i+1)$ sử dụng phương pháp O-le

$$z(i+1) = y(i) + h * f_{xy}(x(i), y(i))$$

- + Giá trị mới của y dựa vào giá trị trước đó, hàm f_{xy} được đánh giá tại 2 điểm $x(i)$, $x(i+1)$ và giá trị $z(i+1)$ trên. Công thức hiện ẩn hình thang:

$$y(i+1) = y(i) + \frac{h}{2} * [f_{xy}(x(i), y(i)) + f_{xy}(x(i+1), z(i+1))]$$

+ Kiểm tra độ chính xác bé hơn sai số ϵ , vòng lặp sẽ dừng lại bằng lệnh break

d. Phương pháp Runge-Kutta (R-K)

* Code:

```
function [x,y] = Phuong_Phap_RK(fxy, x0, xn, y0, N)
h = (xn - x0)/N;
x = x0:h:xn;
y = zeros(1, length(x));
y(1) = y0;
    for i = 1:N
        k1 = h * fxy(x(i), y(i));
        k2 = h * fxy(x(i) + h/2, y(i) + k1/2);
        k3 = h * fxy(x(i) + h/2, y(i) + k2/2);
        k4 = h * fxy(x(i) + h, y(i) + k3);
        y(i + 1) = y(i) + (k1 + 2*k2 + 2*k3 + k4)/6;
    end
end
```

* Giải thích:

- Các thông số vào và ra cũng như phương pháp O-le

- Cho vòng lặp for từ 1 đến N:

+ Giá trị k_1 phụ thuộc vào $y(i)$ và hàm $f_{xy}(x(i), y(i))$

$k_1 = h * f_{xy}(x(i), y(i))$: độ dốc của hàm y tại $x(i)$

+ k_2 dựa vào $y(i)$, k_1 tính trên và hàm f_{xy}

$k_2 = h * f_{xy}(x(i) + \frac{h}{2}, y(i) + \frac{k_1}{2})$: độ dốc của hàm y tại điểm trung bình $x(i)$ và $x(i+1)$

+ k_3 sử dụng $y(i)$, k_2 và hàm f_{xy} tại điểm trung bình giữa $x(i)$ và $x(i+1)$

$k_3 = h * f_{xy}(x(i) + \frac{h}{2}, y(i) + \frac{k_2}{2})$

+ k_4 dựa trên giá trị $y(i)$, k_3 và f_{xy} tại điểm $x(i+1)$

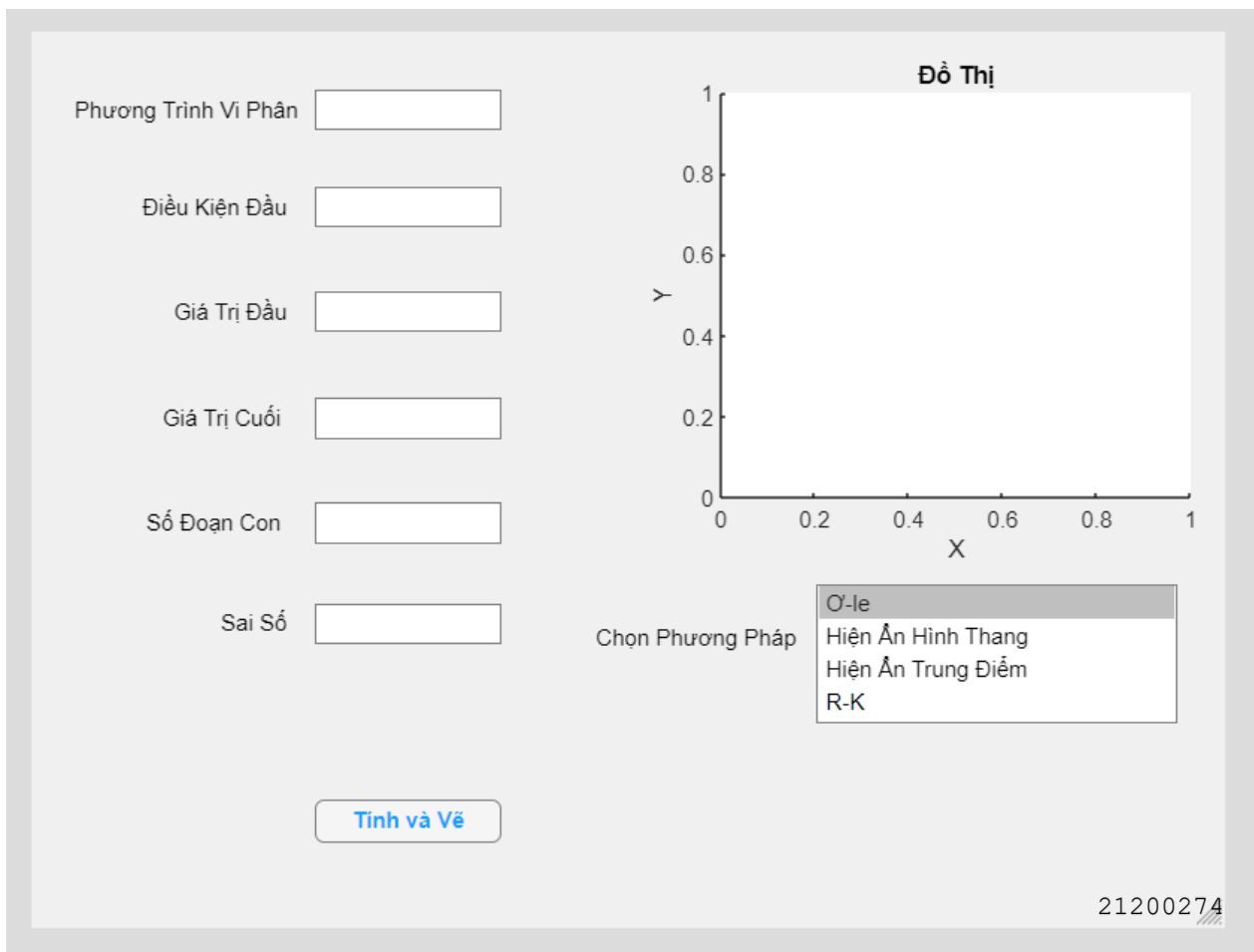
$k_4 = h * f_{xy}(x(i) + h, y(i) + k_3)$

+ Giá trị gần đúng của y tại vị trí $i+1$ bằng công thức trung bình của các ước lượng độ dốc

$y(i+1) = y(i) + \frac{1}{6} (k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4)$

2. Code giao diện

a. Giao diện app

- Tạo đồ thị $f(x)$ với nhãn `app.DoThiUIAxes`
- Tạo các thông số đầu vào fxy , y_0 , x_0 , x_n , N , e với nhãn lần lượt là `app.PhuongTrinhViPhanEditField`, `app.DieuKienDauEditField`, `app.GiaTriDauEditField`, `app.GiaTriCuoiEditField`, `app.SoDoanConEditField`, `app.SaiSoEditField`
- Tạo nút nhấn tính kết quả và vẽ với nhãn `app.TinhvaVeButton`
- Để chọn lựa phương pháp dùng List Box tên nhãn `app.ChonPhuongPhapListBox`

b. Nội dung code:

* Code:

```
function TinhvaVeButtonPushed(app, event)
    f = app.PhuongTrinhViPhanEditField.Value;
    fxy = str2func(['@(x,y)', f]);
    y0 = str2double(app.DieuKienDauEditField.Value);
    x0 = str2double(app.GiaTriDauEditField.Value);
    xn = str2double(app.GiaTriCuoiEditField.Value);
    N = str2double(app.SoDoanConEditField.Value);
    e = str2double(app.SaiSoEditField.Value);
```

```

temp = app.ChonPhuongPhapListBox.Value;
if (temp == "Ô-le")
    [x,y] = Phuong_Phap_Ole(fxy, x0, xn, y0, N);
    plot(app.DoThiUIAxes, x, y, 'k*--');
elseif (temp == "Hiện Ảnh Hình Thang")
    [x,y] = Hien_An_Hinh_Thang(fxy, x0, xn, y0, N, e);
    plot(app.DoThiUIAxes, x, y, 'ro--');
elseif (temp == "Hiện Ảnh Trung Điểm")
    [x,y] = Hien_An_Trung_Diem(fxy, x0, xn, y0, N);
    plot(app.DoThiUIAxes, x, y, 'b+--');
elseif (temp == "R-K")
    [x,y] = Phuong_Phap_RK(fxy, x0, xn, y0, N);
    plot(app.DoThiUIAxes, x, y, 'gv--');
end
end
end

```

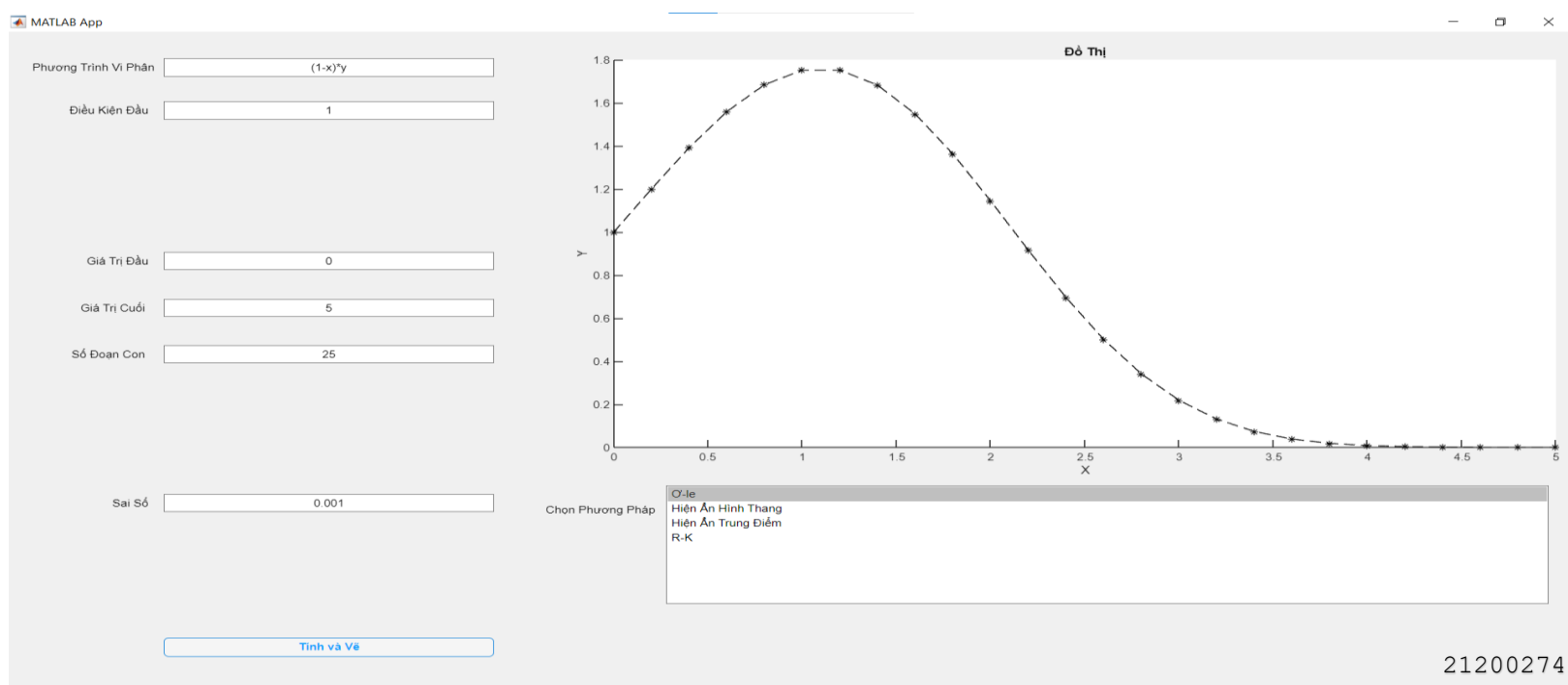
* Giải thích:

- Gán giá trị f bằng app.PhuongTrinhViPhanEditField.Value và đổi kiểu dữ liệu từ string sang functionhandle.
- Gán các giá trị y0, x0, xn, N, e lần lượt bằng app.DieuKienDauEditFiled.Value, app.GiaTriDauEditFiled.Value, app.GiaTriCuoiEditFiled.Value, app.SoDoanConEditFiled.Value, app.SaiSoEditFiled.Value ở dạng chuỗi sang số thập phân với độ chính xác kép.
- Gán giá trị temp bằng app.ChonPhuongPhapListBox.Value và kiểm tra giá trị của temp
- Nếu temp có giá trị “Ô-le” thì hàm Phuong_Phap_Ole sẽ được gọi đến với các thông số đầu vào là fxy, x0, xn, y0, N để tính toán các giá trị x, y. Sau đó vẽ x, y lên đồ thị bằng câu lệnh Plot

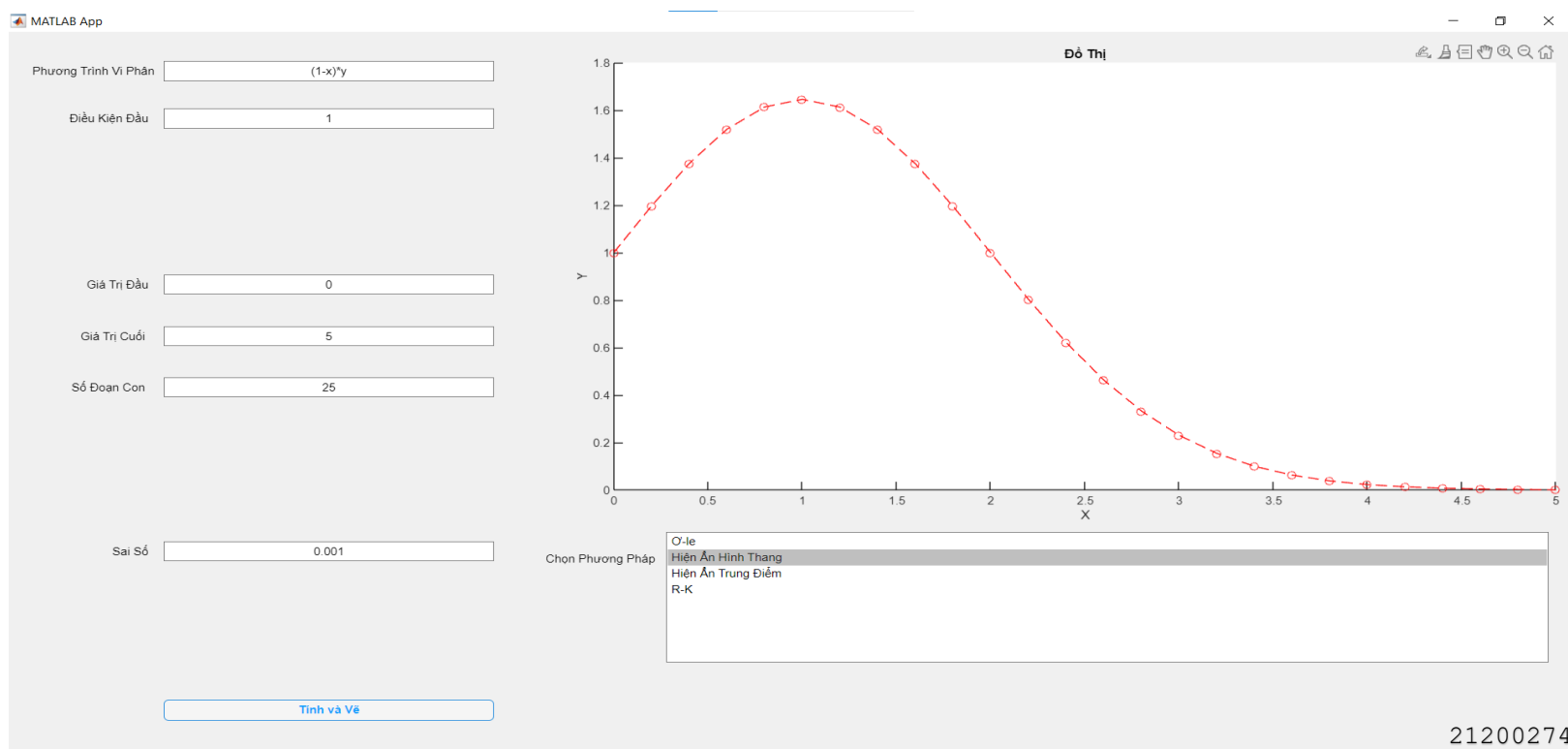
c. Kết quả mô phỏng:

Với $fxy = (1-x)*y$ $y(0) = 1$ $x0 = 0$ $xn = 5$ $N = 25$ $e = 0.001$

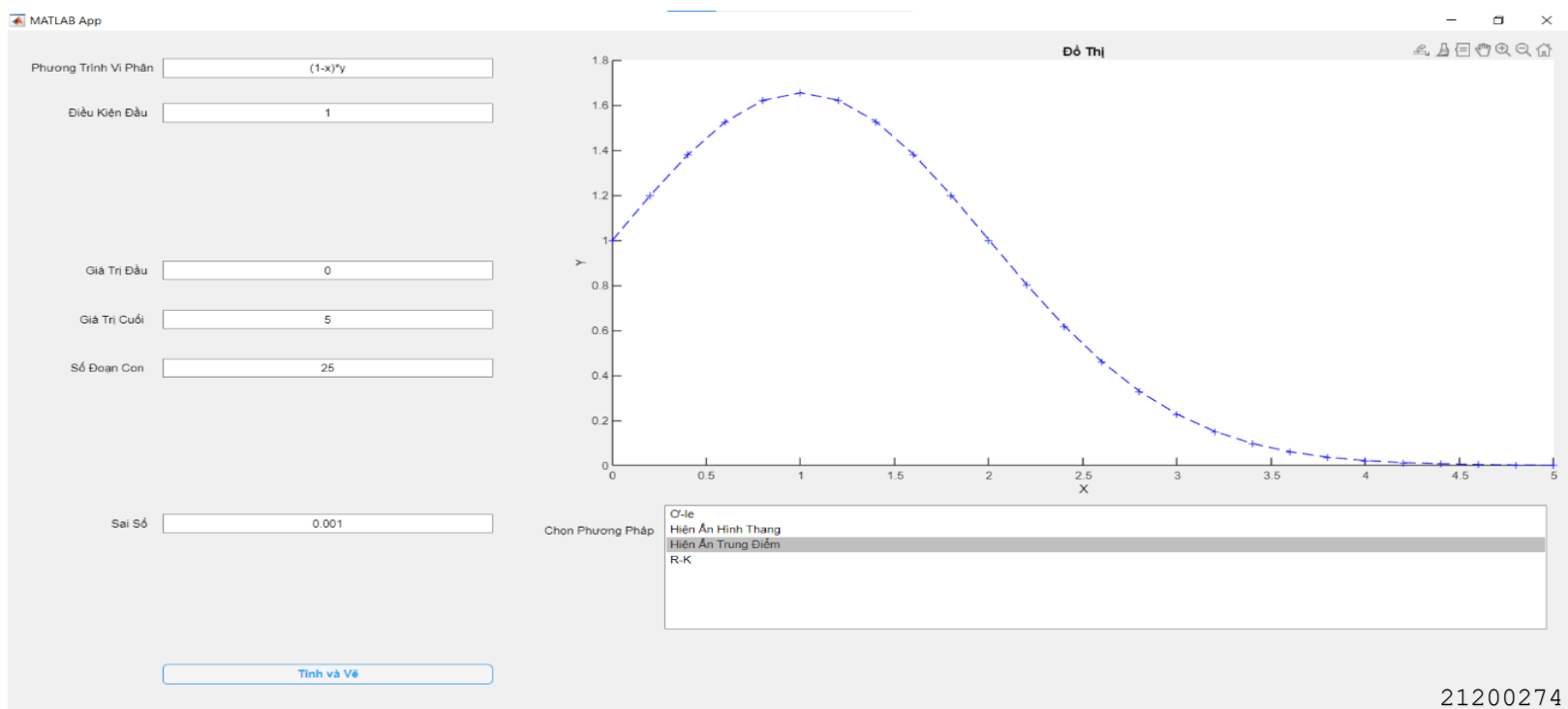
- Phương pháp Ô-le:

- Phương pháp hiện ẩn hình thang:

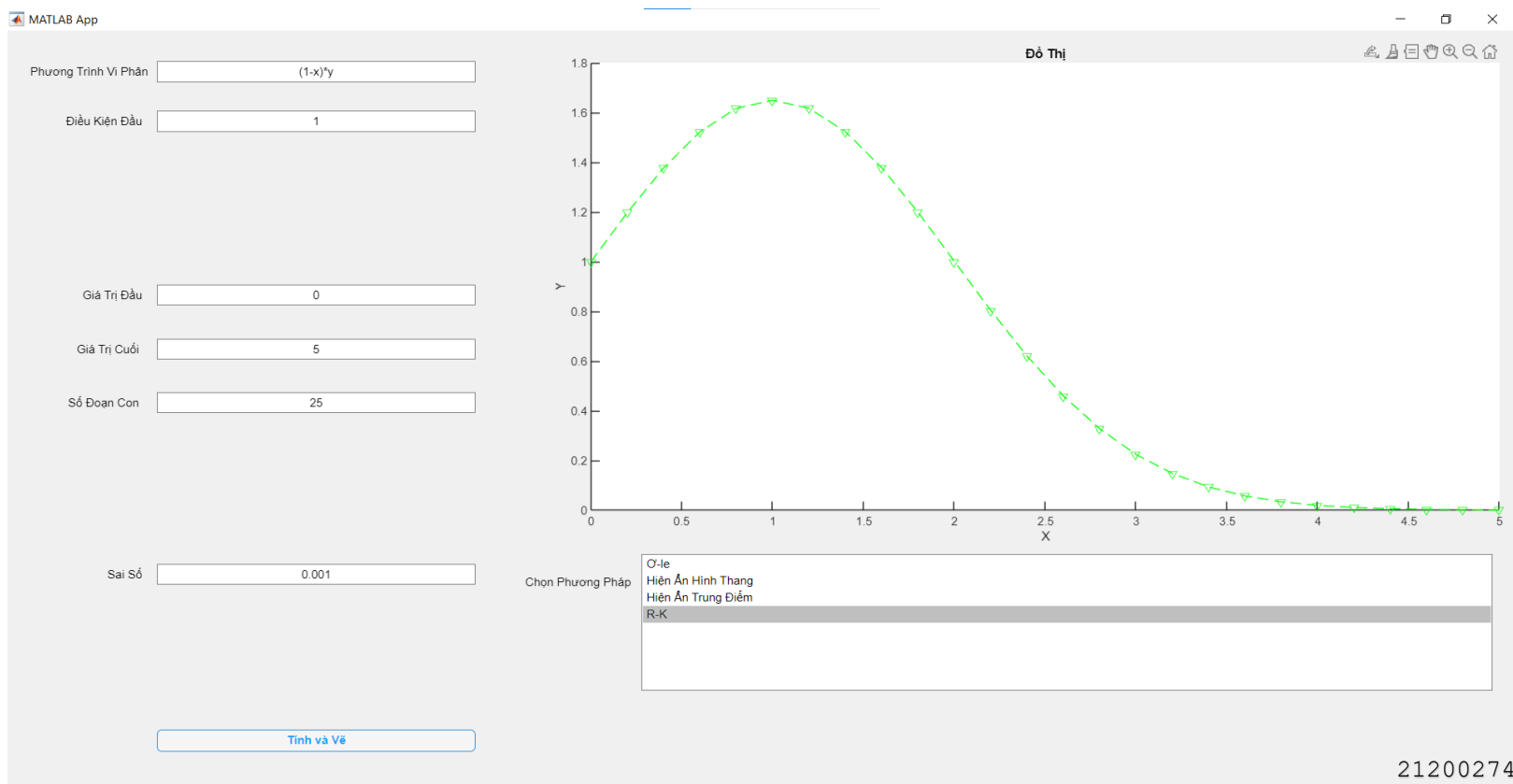

- Phương pháp hiện ẩn trung điểm:

21200274

- Phương pháp R-K:

21200274